

Tavasztól-őszig

Írta: Dr. Beretzk Péter

(2)

Március hátralévő heteiben változnak az említett madaraknak érkező tömegei. Libák, lilikék nagy csapatai ugyszólván megállás nélkül huznak észak felé, danka sirályoknak özüstös csapatai csillognak a tavaszi tiszta napsütésben. Erkezett egy-egy szürkesirály. Sárszalónkák lépten-nyomon krekkegnek ki a széli avas növényzetből. Az érkező aprómadarak pacsirták, pipisek, seregélyek nyomában megérkeznek a vámszedők, a karvalyok.

Március 28-án 21 daru szemelgel a fehértó széli ugarföldéken. Április 2-án 47 darabból álló darucapat piben meg rövid időre. Megérkezett 30—40 szárcsa, törpevöcsökök bukácsolnak közöttük. A függőcinke vonulás a nádszegélyben még mindig tart. Széki lilék csapatosan érkeznek. Píroslábu cankócsapatok mellett 2 erdei cankó is itt van már. Az északi kacsák nagyrésze elhúzódott fészkelő hazája irányába.

Április 4-én érkeznek a poszták, fűzikék, itt van a hantmadár és a rozsdafark. Sárga billegetők kis csapata bohókásan ugrál a melegedő tavaszban életre kelő szárnyas rovarok után. Vörösbegy is reszketteti farkát az utszéli sűrűn. Erdei pinty és hivo pitty-e is felhangzik és egy énekes rigót is felrebbent az előrészemtelenkedő vizsla. 80—100 darabból álló füstifecske raj érkezik, nemsokára egy magányos bubos banka ér célba hosszú utjáról. Nyilván itt van otthon, mert a nagy jégverem nádas gerincén pihen az uti fáradalmakat nem messze attól a nádodutól, mely már évek óta ad nyugodt, meleg otthont a költés, nevelés idején. A legnagyobb öröm számomra mégis az, amidőn április 4-én az első 13 darabból álló gulipáncsapat érkezését jegyezhetem fel naplomba. A gulipánoknál meg kell állanom egy szóra. A széki lilék mellett ezek a leghüségesebb madarak a Fehértónak. Évről-évre itt vannak és hacsak egymód van rá, meg is kísérelik a költést. Szomorú tapasztalatokon nem okulnak. Alig volt esztendő, hogy a költés eredményes lett volna. Ennek ellenére néha több, néha kevesebb számban, de újra kísérleteznek. Kiváncsi voltam sorsukra. Az ősfehértó sivatag. A halastavakat ha feltöltik, e sík mély vizének köröskörül a gátak fűzessző fonása és nádvédeke szab határt. Sehol egy zátony, sehol egy sziget. Fészkelésre ily körülmények között számítani nem lehet. Változik is a tavaszi gulipánok száma ugyancsak. Az ezerholdnyi halastóból még mindig az ugynevezett 4-es tóban van gyűjtött vadvíz; ebben a sekély tóban sétálgatni tudnak a parti madarak, de fészkelő hely sehol számukra.

Április 11-én 4, április 18-án 2, május 2-án 17 gulipánt számolok. A madarak a tó területén még csak elszéledni sem tudnak, ide vannak kötve a 180 holdhoz, tehát könnyen számba vehetők. A Fehértó környékén nincs vizállásos hely, alkalmas költési terület. Két pár tart ki állandóan. Ezek fészkelését már gyanítom, mert május 16-án még mindig itt vannak. Már pedig ez az idő a fészkelés ideje! Május 30-án nagy az örömem, amidőn 20 madár sűrűg-forog a tóban. Junius 3-án 22-t, junius 6-án 20 darabot számolok 12-én már csak 7 darab van megint. Ezeknek már fészkelni kell valahol! Nem tudtam hol keressenek a fészkeiket. Türelmes keresésemet siker koronázta. A szomszédos halastómeder száraz sík fehérsivatagján a pár nap előtti záporból kis tavak keletkeztek. Ott, ahol évek óta kereszttel a halakat etették. A halak e helyet mélyebbre fordították. Itt avult meg a víz. 8—10 ilyen

tócsa volt ebben a kiszáritott halastóban. Ezeknek a szélein találtam meg a gulipánoknak a fészkeit, számszerint hetet. A 30 gulipánból tehát 7 pár mégis csak itt maradt. Táplálkozó területük bár igen szűk volt, 4 párnak sikerrel járt a költése. Az a veszély fenyegetett, hogy a tavak megindult feltöltésével a fészkek aljak tönkremennek. A sors kedvezett. Éppen ebbe a halastóba nem jutott már tiszavíz. A többi tavakat 60—70 cm. mély vízzel árasztották el. Ily helyeken nincs mit keresni a gulipánoknak. Kedvezett a májusi és juniusi lőcsapadék. A tócsák így nemcsak,

hogy nem száradtak fel, de még újjak is keletkeztek. Az elpusztult 3 fészkeket nyilván a tanyákból éjszakánként elcsatangolt kutyák tették tönkre. Fiókáit a gulipán éppugy óvja, félti, mint a bibic. Nagy messzeségből elbeprepl a veszedelemnek és fiókáinak éles sipakolással adja tudtul a közeledő veszélyt. A vészjelre szertefut az apróság és megfelelő rejteket keres. Mire az ember arra a helyre ér, ahol sejtette őket, már hült helyüket találja és igen nagy véletlen esetében lehet csak valamelyiket fellelni.

(Folytatjuk.)

Ma es csütörtökön este a BAROSS-ÉRTEREMBEN kolozsvári rakott káposzta és turós csusza

Boldizsár Gazsi cigányzenekara játszik. Tulajdonos: Cserey Józsefné.

IGY KEZDŐDÖTT...

Litvinov bukása

Hitler Adolf 1939 április 28-i beszéde természetesen rendkívüli hatást keltett. Hitler többek között azt említette föl, hogy Anglia bekerítési politikát folytat Németország ellen. Az angol kormány a beszéd elhangzása után kijelentette, hogy ennek a félelemnek cáfolatául Anglia kész felajánlani a garanciát Németország javára is arra az esetre, ha bárki a német birodalmat megtámadná. Hitler ama bejelentésére, hogy megszűntnek tekinti a német—angol flottaegyezményt, Londonban azt válaszolták, hogy e felmondásnak nincs semmi gyakorlati értéke, mert Németország ugysem veheti fel a versenyt a tengeri fegyverkezés terén Angliával. Az angol sajtó mindenesetre megállapította, hogy Hitler nem csukta be az összes ajtókat és a tárgyalások lehetősége még fennforog.

A párisi sajtó sem fogadta egészen kedvezőtlenül Hitler beszédét.

A lengyel sajtó álláspontja a következő volt, hogy Németország megfenyegette a kis államokat. Ezt a módszer Lengyelországgal szemben alkalmazni nem lehet. Lengyelország sem megfélemlíteni, sem eltiporni nem hagyja magát.

Washingtoni diplomáciai körök szerint Roosevelt nem tekinti Hitler beszédét válasznak arra a táviratra, amelyet ő a Führernek küldött.

Alig hangzott el Hitler beszéde, a világot máris új szenzáció foglalkoztatta. 1939 május 1-én Litvinov orosz külügyi népbiztos megbukott. A Tass hivatalos orosz távirati iroda közlése szerint Litvinov egészségi okokra való hivatkozással kérte állásától való felmentését. A külügyi tárcát Molotov, a népbiztosok tanácsának elnöke vette át.

Litvinov bukása elsősorban Angliában keltett rendkívüli megdöbbenést. Bár az első percekben nem voltak tisztában a bukás okaival, de az általános impresszió szerint Litvinov menesztése az angol diplomácia vereségét jelenti. Litvinov ugyanis a kollektív biztonság elve alapján állt, míg Molotov az egyes államok között kötendő kétoldalu egyezmények rendszerét helyezte. Bár Litvinovot világszerte Sztalin emberének tudták. Sztalin most mégis elejtette. E mögött tehát rendkívüli indokokat kellett keresni. Ugyszólván senki sem gondolt arra, hogy e mögött Berlin és Moszkva közeledése rejlik. aminhogykésőbb meg is lepte a világot Németország és Oroszország megegyezése, amelynek egyik előfeltétele volt, hogy az orosz külügyek elérjék a zsidó Litvinovot távolítsák el.

Pár nap alatt azonban a világ napirendre tért Litvinov bukása felett, mert hiszen annak következményei csak hónapok múltával jelentkeztek.

1939 május 5-én Beck lengyel külügyminiszter a lengyel képviselőházban részletesen válaszolt Hitlernek. Beszédének lényege az volt, hogy a

lengyelek szívesen fogadják a békét, de nem a mindenáron való békét. Lengyelország nem egyezhetik bele abba, hogy elvágják a Balti-tengertől. Már pedig ha Danzigot Németország bekebelezné, ez Lengyelország tengeri kiutját elrekesztené.

Május 5-én megkötötték az angol—török kölcsönös védelmi egyezményt.

Május 12-én Chamberlain a konzervatív párt gyűlésén tartott beszédeben kijelentette, hogy soha nem gondoltak arra, hogy Németországot elszigeteljék, de nem hajlandók tétlenül nézni, hogy egyik ország függetlensége a másik után omljon romba. Ezért adunk biztosítékot Lengyelországnak, Görögországnak és Romániának. Örömmel látná, ha a danzigit kérdést Németország és Lengyelország egymás között békésen megoldaná. Ha Lengyelország függetlenségét erőszakos módon veszélyeztetnék, elkerülhetetlen lenne az általános világháború, ami Angliát is magával rántaná.

A párisi Figaro május 7-i számában egy orosz származású cikkíró szerint Litvinov lemondása azt jelenti, hogy hid készül Berlin és Moszkva között.

Hess miniszter, Hitler helyettese Danzigba érkezett. Ennek kapcsán Varsóban kijelentették, hogy minden olyan kísérlet, amely Danzig helyzetét meg akarja változtatni, a lengyel hadsereg fegyveres beavatkozását vonja maga után.

Ugyanakkor, mikor a világsajtó Berlin és Moszkva közeledését szelölözteti, az angol sajtó hangoztatja Anglia készségét, hogy megegyezzen a Szovjettel.

Göbbels propagandaminiszter május 20-án beszédet mondott, amelynek során hangoztatta, hogy a világnak el kell fogadnia Németország felkészültségét. A német—olasz katonai szövetség megkötése után nincs erősebb katonai hatalma a világnak, mint a berlin—római tengely.

Halifax angol külügyminiszter május 20-án Párisba érkezett és megkezdte tanácskozásait. Május 22-én Berlinben Ribbentrop német külügyminiszter és Ciano gróf Olaszország külügyminisztere aláírták a német—olasz katonai szövetséget. Mind a két külügyminiszter rádióbeszédet tartott ez alkalommal. Ribbentrop kijelentette, hogy a két nép a jövőben felbonthatatlanul egymás oldalán halad és ezen a világ semmilyen hatalma nem változtathat. A százötvenmillió német—olasz baráti nép legyőzhetetlen tömbbe egyesült.

Az olasz—német katonai szerződés aláírásakor Hitler is jelen volt.

A népszövetség genfi májusi ülésén Halifax angol külügyminiszter tárgyalta Majszky orosz főmegbízottal. A világsajtó szerint angol—orosz egyezmény megkötése készül.

Az angol király Kanadába érkezett.

Nagy feltűnést keltett Förster danzig német nemzetiszocialista vezető látogatása Hitlernél. Francia lapok szerint a demokrata nagyhatalmak nyomást igyekeznek gyakorolni Lengyelországra, hogy járuljon hozzá Danzigot illetőleg olyan megoldáshoz, amely Németországot kielégítene

(Folytatjuk.)

Bonyodalmak az utadóemelés körül

(A Délmagyarország munkatársától) Dr. Pálffy József polgármester szombaton a közgyűlés elé terjesztte az utadójavaslatot, amely körül — mint emlékeztet — bonyodalmak támadtak. A polgármester 5 százalékos utadóemelés javasolt a legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésen, ahol dr. Széchenyi István kormánybiztos és Wagner Gyula műszaki tanácsos elleneztek az adóemelés, mire az ülés úgy határozott, hogy a javaslatot újra tárgyalás alá veszik, mégpedig az utügyi, pénzügyi és tanyai bizottság együttes tárgyalásaként. A három érdekelt bizottság meg is tárgyalta a polgármesteri javaslatot és ezen az ülésen dr. Pálffy József polgármester visszavonta javaslatát s maga is az eddigi 20 százalékos utadó mellett foglalt állást.

A közgyűlés elé tehát így kerül most már az utadóval kapcsolatos polgármesteri javaslat, azonban a közgyűlési tagok között olyan vélemény merült fel, hogy a legutóbb megtartott hármass bizottsági ülésen nem került abszolút döntésre a sor. A szavazás elrendelésekor s a szavazatok megszámlálása körül valami zavar volt és így még mindig nem lehet tiszta képet nyerni arról, hogy a bizottsági tagok megszavazták-e, vagy elutasították-e az 5 százalékos adóemelésre vonatkozó polgármesteri javaslatot.

Vasárnap dr. Tukats Sándor főispán tanyai útja alkalmával olyan értelemben buzdította a tanyaiakat, hogy

igyekezzenek rábeszélni a közgyűlésnek azon tagjait, akik az utadóemelés ellen foglaltak állást arra, hogy fogadják el a polgármester idevonatkozó javaslatát, mert egyébként a tanyai utak építésének szép üteme lassabbá válik a jövőben.

Mindennek ellenére szombaton a 20 százalékos utadóról szól majd a polgármesteri javaslat, azonban — hír szerint — a közgyűlés egyik ismert tagja tisztázni kívánja az utadóemelés ügyét és felveti a közgyűlés előtt az egész kérdést. A szegedi polgárság pedig kíváncsian várja, hogy lesz-e utadóemelés, vagy sem?

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy felejtethetetlen testvérünk és nagybátyánk,

Piroska Árpád

órás, tartalékos őrmester

hosszas, kinos szenvedés után 46 éves korában meghalt. Temetése 28-án délután 3 órakor a belvárosi temető kupolájából.

Gyászoló család.